

Slova, která můžeme zařadit k více slovním druhům

Cíl – nácvik porozumění slovnědruhové platnosti slov

Východiska – zkušenosti ze zadání didaktických testů přijímacích zkoušek a maturitní zkoušky

Cílová skupina – ZŠ, SŠ, víceleté G, příprava k DT přijímacích zkoušek a maturitní zkoušky

I. OPAKOVÁNÍ – SLOVNÍ DRUHY

Doplň tabulku, můžeš použít pomůcky z hodin ČJL, učebnice, gramatické tabulky, internet ad.
(Pokud některá pole nedokážeš vyplnit, vrať se k nim po vypracování všech úkolů.)

Číslo	Slovní druh	3 příklady	Pojmenuj, co mají společného	Pojmenuj, co mají společného
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

II. SLOVNĚDRUHOVÁ PLATNOST

Slova třídíme do 10 slovních druhů. Podle toho, zda můžeme, či nemůžeme měnit jejich tvary, je dělíme na slova OHEBNÁ a NEOHEBNÁ. Ohebná slova můžeme skloňovat, nebo časovat. Zopakuj si charakteristiky slovních druhů:

	Slovní druh	Co vyjadřuje
1.	PODSTATNÁ JMÉNA	Názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů.
2.	PŘÍDAVNÁ JMÉNA	Označují vlastnosti podstatných jmen. Ptáme se na ně otázkami JAKÝ? KTERÝ? ČÍ?
3.	ZÁJMENA	Zastupují názvy osob, zvířat a věcí nebo na ně ukazují.
4.	ČÍSLOVKY	Vyjadřují počet nebo pořadí.
5.	SLOVESA	Označují, co osoby, zvířata a věci dělají nebo co se s nimi děje. Vyjadřují děj.
6.	PŘÍSLOVCE	Odpovídáme jimi na otázky KAM? KDE? KDY? JAK? Určují bližší okolnosti děje.
7.	PŘEDLOŽKY	Leží před slovem. Spojují se obvykle s podstatnými jmény.
8.	SPOJKY	Spojují slova nebo věty.
9.	ČÁSTICE	Uvozují samostatné věty. Jsou to slova, kterými ve větě na něco upozorňujeme.
10.	CITOSLOVCE	Vyjadřují zvuky a hlasy, pohyby, nálady a pocity.

III. Některá slova můžeme zařadit k několika slovním druhům, abychom poznali správný slovní druh, potřebujeme znát souvislosti – kontext (větu). Zamysli se nad krátkou větou:

Petr najel kolem do příkopu, když jel kolem školy a rozhlížel se kolem.

Věta obsahuje třikrát (3x) zdánlivě stejné slovo kolem. Jedná se ale o 3 různé slovní druhy:

kolem – 7. pád podstatného jména kolo (kým, čím? kolem) – je tedy ohebné

kolem školy – předložka (podobně jako do školy, u školy ad.) – je tedy neohebné

kolem – příslovce (odpovídá na otázky kde? kam? kudy?) – je tedy neohebné

IV. Další slova, která můžeme zařadit k několika slovním druhům (výběr):

ale

spojka: Bojím se, ale dokážu to.

částice: Ale ta je krásná!

citoslovce: Ale, ale, copak to děláš?

během

podstatné jméno: Připravoval se na olympiádu hlavně během.

předložka: Během školního roku nebyvám nemocný.

domů

podstatné jméno: Ve městě zbořili několik domů.

přísluvce: Ze školy jdu rovnou domů.

je

zájmeno: Znal je dlouho.

sloveso: Učení je snadné.

jí

zájmeno: Napsal jí dopis.

sloveso: Ona jí ráda těstoviny.

lež

podstatné jméno: Lež má krátké nohy, daleko neujde.

sloveso: Lež klidně.

odpoledne

podstatné jméno: Dnešní odpoledne bylo krásné.

přísluvce: Odpoledne přšelo.

pomocí

podstatné jméno: S naší pomocí to dokázal.

předložka: Posekal trávu pomocí sekačky.

ráno

podstatné jméno: Ráno bylo klidné.

příslovce: Ráno jdu do školy.

se

zájmeno: On se dobře učil.

předložka: Šel ven se psem.

večer

podstatné jméno: Dnešní večer je teplý.

příslovce: Přijď k nám večer.

zdraví

podstatné jméno: Kouření škodí zdraví.

přídavné jméno: Zdraví lidé často sportují.

sloveso: Slušný člověk každého zdraví.

V. Na základě uvedených příkladů použij uvedená slova v několika větách tak, aby byla vždy jiným slovním druhem:

Slovo	Věta	Slovní druh uvedeného slova
pila		
září		
stát		
mezi		
přesvědčení		